

Διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας σε ενήλικες: στρατηγικές αποτελεσματικής διδασκαλίας στη θεωρία και στην πράξη

Έλενα Κυριακίδη, PhD στη Γλώσσα και τις Σπουδές
Γραμματισμού, Εξωτερική Συνεργάτιδα Π.Ι.

2^ο Παγκύπριο Συνέδριο, 29 Νοεμβρίου 2014, Λεμεσός

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ
The European Social Fund
«Η ελπίδα μας, αρχίζει με εκπαίδευση»

«Το Έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ε.Ε.»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

Θεωρητικό υπόβαθρο

Διδασκαλία Ελληνικής ως Δ/Ξ:

Γλωσσολογία

Κοινωνιογλωσσολογία

Ψυχολογία

Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία

Παραδοσιακή/γραμματικομεταφραστική

Άμεση

Καταστασιακή

Οπτικοακουστική

Ολική Σωματική Αντίδραση

Φυσική

Επικοινωνιακή

Δραστηριοκεντρική

Με βάση το περιεχόμενο

Κειμενοκεντρική/Νέοι

γραμματισμοί/Πολυγραμματισμοί

Εκπαίδευση
ενηλίκων

Αποτελεσματική
διδασκαλία της
Ελληνικής
ως Δ/Ξ

Θεωρία και πράξη

Πηγές

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής
Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής σε αλλόγλωσσους στην Ελλάδα

HELLENIC AMERICAN UNION
An educational public charity
CENTER FOR EXAMINATIONS AND CERTIFICATIONS

UNIVERSITY of CAMBRIDGE
ESOL Examinations

Authorised Centre for Teaching Awards

CELTA

Certificate in Teaching English to Speakers of Other Languages

Cambridge English

Delta

Diploma in Teaching English to Speakers of Other Languages

Βασική διάκριση

Οργάνωση διδασκαλίας

- ΜΕΡΟΣ Ι

Α. Διδασκαλία γραμματικού φαινομένου ή/και βασικού λεξιλογίου

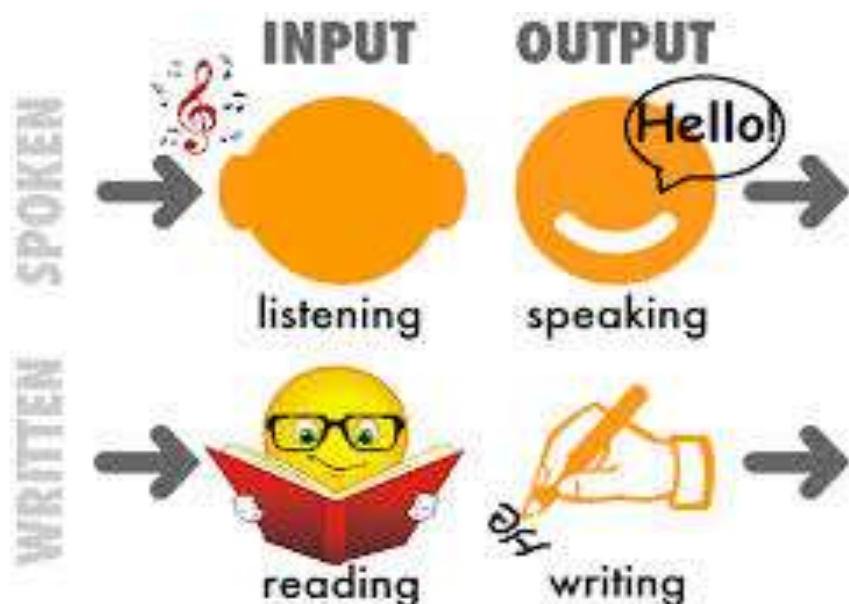
Β. Δραστηριότητα ανάγνωσης/ακρόασης κειμένου

- ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Γ. Δραστηριότητα προφορικά: συζήτηση, παιχνίδι κ.λπ.

Δ. Δραστηριότητα παραγωγής γραπτού κειμένου

Καλλιέργεια προσληπτικών δεξιοτήτων

Καλλιέργεια παραγωγικών δεξιοτήτων

Αποτελεσματικές στρατηγικές - Ακρωνύμια

MPFA

- **Meaning Pronunciation Form Appropriacy**
- **ΣΠΤΚ: Σημασία Προφορά Τύπος Καταλληλότητα**

CCQ

- **Concept Check Question**
- **ΕΕΕ: Έννοια Έλεγχος Ερώτηση**

PPP

- **Presentation Practice Production**
- **ΠΠΠ: Παρουσίαση Πρακτική Παραγωγή**

TTT

- **Test Teach Test**
- **ΑΔΑ: Αξιολόγηση Διδασκαλία Αξιολόγηση**

TBL

- **Task Based Learning**
- **ΔΚΜ Δραστηριοκεντρική μέθοδος**

ΠΠΠ

Παρουσίαση – Πρακτική – Παραγωγή

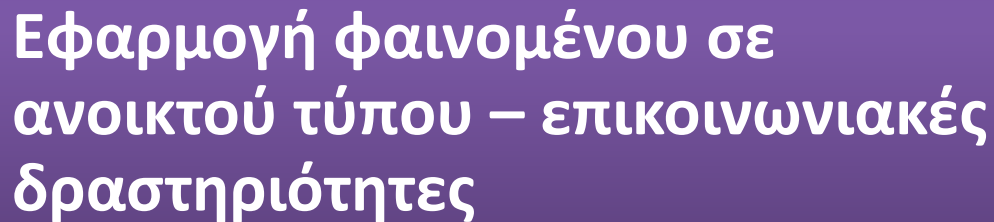
Παρουσίαση Κανόνα

Ασκήσεις κλειστού τύπου

Εφαρμογή φαινομένου σε
ανοικτού τύπου – επικοινωνιακές
δραστηριότητες

TTT (Test – Teach – Test)

Αξιολόγηση – Διδασκαλία - Αξιολόγηση

Αρχική Αξιολόγηση

(δραστηριότητα συμπλήρωσης κενών/
αντιστοίχισης/ κατηγοριοποίησης/
συζήτησης κ.λπ.)

Διδασκαλία

(ανατροφοδότηση επί της αρχικής
αξιολόγησης, παρουσίαση φαινομένου και
ευκαιρίες εξάσκησης)

Αξιολόγηση

(Ελεγχόμενη/καθοδηγούμενη και ελεύθερη
χρήση του φαινομένου)

Παράδειγμα Διακοπές

(επιρρήματα VS επιρρηματικά στοιχεία και ποιόν ενεργείας)

- ❖ Εικόνες - λεξιλόγιο
- ❖ «Τι κάνετε συνήθως στις διακοπές σας;»
- ❖ ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
  - Ευκαιρία αυθεντικής παραγωγής λόγου – παράλληλα αρχική αξιολόγηση δυσκολιών που αντιμετωπίζουν και καταγραφή βασικού λεξιλογίου
- ❖ Παρουσίαση – Διδασκαλία χρονικών επιρρημάτων μέσα από «κείμενο» (προφορικά/γραπτά)
  - Κάποτε – Ποτέ – Φέτος – Πέρυσι – Πρώτα – Μετά
  - Χρήση σε προτάσεις στην ολομέλεια
  - Εξάσκηση σε ομάδες
  - Αυθεντική χρήση
- ❖ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- ❖ Ανακοίνωση περιεχομένου διδασκαλίας: λέξεις που δείχνουν χρόνο, πόσο συχνά γίνεται κάτι, πότε γίνεται κάτι... Παραδείγματα
- ❖ Κείμενα για ανάγνωση και εντοπισμό επιρρημάτων
- ❖ Ανακοίνωση αποτελεσμάτων, καταγραφή στον πίνακα και προφορικός σχηματισμός άλλων παραδειγμάτων
- ❖ Κείμενο με κενά προς συμπλήρωση
- ❖ Αυθεντική χρήση

▶ Βιωματικό εργαστήριο

- Δραστηριότητες για εργασία σε ομάδες

Δραστηριότητα σε ομάδες

- ▶ Σχολιάστε στην ομάδα σας το πιο κάτω παράδειγμα και τις προτεινόμενες δραστηριότητες:
  - Σημειώστε σημεία με τα οποία συμφωνείτε/ διαφωνείτε
  - Καταγράψτε καλές πρακτικές που εφαρμόζετε στις τάξεις σας για τη διδασκαλία της γραμματικής και του λεξιλογίου.

Παράδειγμα χρήσης στρατηγικής

ΤΤΤ

Test Teach Test

Αξιολόγηση – Διδασκαλία – Αξιολόγηση

Στόχος:

Έκφραση απαγόρευσης / άρνησης με «μην»
και «δεν»

Αφόρμηση

(Ευκαιρία για αξιολόγηση προϋπάρχουσας γνώσης – δυσκολιών κ.λπ.)

- ▶ Σχολιασμός – τι βλέπουν;
- ▶ Τι είναι το σήμα – αν θα βάζαμε και μια πινακίδα, τι θα μπορούσαμε να γράψουμε;
- ▶ Απαγορεύεται....
Μη σταθμεύετε...
Δεν επιτρέπεται...

Προβληματισμός

- ▶ Ποιες άλλες πινακίδες ξέρουν;

- ▶ Πώς αλλιώς μπορούμε να «διατυπώσουμε» κάθε μια;
- ▶ Είναι όλα τα παραδείγματα κατάλληλα;

Στάδιο φανεράς διδασκαλίας

- ▶ Παρουσίαση σχηματισμού και λειτουργίας προστακτικής και χρήσης μη(ν)* /δεν – παραδείγματα.
- ▶ Εντοπισμός πιθανών θέσεων μέσα στην πρόταση (στην αρχή της πρότασης αλλά μετά το 'να')
- ▶ Αν υπάρχουν δυσκολίες/κενά, που «σταματούμε»;

Πρακτική εξάσκηση

- Έλα να φάμε.
- _____ θέλω να φάω.
- ___ φας, _____ είναι υποχρεωτικό να φας.
Έλα να πιεις κάτι.
- ___ θέλω να πιω κάτι. ___ έχω καθόλου όρεξη.
- Να ___ φας και να _____ πιεις, αλλά έλα να μου κάνεις παρέα. _____ με αφήσεις να φάω μόνη μου.

Προσπάθεια
πλαisiώσης - όχι
μηχανιστική
συμπλήρωση

Ελεγχόμενη/Καθοδηγούμενη εξάσκηση

Δημιουργία πινακίδων, βάσει σημάτων

Ελεύθερη εξάσκηση / «Αυθεντική χρήση»

- ▶ Παιχνίδια ρόλων – διάλογοι με χρήση απαγορεύσεων μεταξύ
  - γονέα/παιδιού
  - γιατρού/ασθενή
  - δασκάλας/μαθητή
  - εργοδότη/εργοδοτούμενου

Ξεκάθαρη επικοινωνιακή περίσταση

Βασικό λεξιλόγιο σε καρτέλες/στον πίνακα (;)

Αξιολόγηση

- ▶ Δημιουργία απαγορευτικών πινακίδων για εργασιακό χώρο/κατάστημα/ιατρείο κ.λπ.
- ▶ Αυξημένης δυσκολίας (ως προς κειμενικό είδος, έκταση, κλπ) η καταγραφή κανόνων χρήσης (π.χ. συσκευής, πισίνας, κατασκηνωτικού χώρου) με χρήση απαγορεύσεων.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Έλενα Κυριακίδη

elena.kyriakides@cytanet.com.cy

Ηλεκτρονικές Πηγές:

<http://www.cambridgeenglish.org/teaching-english/teaching-qualifications/delta/>

<http://www.cambridgeenglish.org/teaching-english/teaching-qualifications/delta/>

<http://elearning.greek-language.gr>

<http://www.hau.gr/?i=greek-language-program.en.home>